

OPIS PROJEKTU

Scenariusz zajęć realizowanych w ramach cyklu szkoleniowego „Biblioteka w filmie, film w bibliotece”, nastawionego na edukację medialną i audiowizualną przy wykorzystaniu narzędzi, materiałów i zasobów udostępnianych przez biblioteki, z równoczesnym kształceniem umiejętności poszukiwania, analizowania i syntetyzowania dostępnych treści i informacji. Poniższy scenariusz przedstawia ramowy przebieg zajęć oraz przykładowy dobór materiału do danego zagadnienia. Warto zaznaczyć, iż każdy temat można zrealizować na kilka różnych sposobów, w zależności od rodzaju grupy, ilości uczestników, inwencji prowadzącego.

KRÓTKI OPIS ZAJĘĆ

Niewielu czytelników wie, że biblioteki i czytelnie oprócz książek, filmów, czasopism, udostępniają także dokumenty dźwiękowe oraz nagrania. Na początek zajęć zaproponujemy osobom biorącym udział w warsztatach minizabawę w odgadywanie utworów i kompozycji – Bach, Mozart, Chopin – ale i coś z popkultury: Joy Division, Michael Jackson, Queen, The Doors, itp. Może to być uproszczona wersja teleturnieju *Jaka to melodia?*. Na kartkach w pięciolinię wypiszmy nazwy gatunków muzycznych – niech uczestnicy przyporządkowują je do nagrań. By nieco utrudnić zadanie, przygotujmy dodatkowo arkusze z latami, w których powstał dany utwór, a dla zaawansowanych melomanów – z metrum kompozycji. Czy i te kartki uda się dopasować? Niech grupa, wspólnie z prowadzącym, spróbuje scharakteryzować muzykę klasyczną, rozrywkową, poważną, jazzową, etniczną. Czym się różnią? Jakie mają cechy wspólne? Które pojęcie jest najszersze? Następnie uczestnicy, korzystając ze słowników terminów muzycznych, wypisują cechy i przedstawicieli danego gatunku oraz szukają przykładów utworów, które łączą w sobie kilka rodzajów muzyki.

Indywidualne ćwiczenie polega na skomponowaniu zestawu melomana, złożonego z filmu (fabuła/dokument), książki (biografia/autobiografia/wspomnienia), nagrań danego zespołu, kompozytora, muzyka przydzielonego każdemu przez prowadzącego. Niech za przykład posłuży Fryderyk Chopin – filmy: *Błękitna nuta* Andrzeja Żuławskiego, *Chopin. Pragnienie miłości* Jerzego Antczaka; książki: *Chopin: człowiek, dzieło, rezonans* Mieczysława Tomaszewskiego, *Chopin: życie i droga twórcza* Tadeusza Andrzeja Zielińskiego; nagrania: *Chopin. Polonezy. Mazurki. Nokturny* Janusza Olejniczaka, *Chopin. 24 etiudy* Tatiany Shebanovej. W podobny sposób możemy zestawić materiały dotyczące nie tylko muzyki poważnej, ale też rozrywkowej, sięgając po źródła dotyczące przedstawicieli tego nurtu, by wspomnieć chociażby takie filmy, jak *Control* Antona Corbijna o Ianie Curtisie i Joy Division, *The Doors* Oliviera Stone’a, dokument o Metallice *Some Kind of Monster* Joe’go Berlingera, Bruce’a Sinofsky’ego i Boba Rocka czy *Dreamgirls* Billa Condona oraz książki *Joy Division i Ian Curtis. Przejmujący z oddali* Deborah Curtis, *Nikt nie wyjdzie stąd żywy. Historia Jima Morrisona* Jerry’ego Hopkinsa i Danny’ego Sugermana czy *Sprawiedliwość dla wszystkich: cała prawda o zespole Metallica* Joela McIvera.

Na zakończenie zajęć uczestnicy, korzystając z katalogów centralnych on-line, materiały z uprzednio skomponowanych zestawów odnajdują w bibliotekach i czytelnich na terenie całej Polski i wypisują nazwy placówek, w których dostępny jest dany dokument.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ

1,5 h

CEL OGÓLNY ZAJĘĆ

Poszerzenie wiedzy na temat zasobów dostępnych w bibliotekach, poznanie podstawowych pojęć i definicji z teorii muzyki, zaznajomienie się z najbardziej rozpoznawalnymi utworami wybranych wykonawców i kompozytorów, należących zarówno do obszaru muzyki poważnej jak i rozrywkowej.

CELE OPERACYJNE

Uczeń:

- potrafi korzystać z katalogu danej biblioteki, jak również katalogów centralnych on-line, przeszukując różnego rodzaju zasoby, w tym także dokumenty dźwiękowe
- zna podstawowe pojęcia z teorii muzyki – potrafi wymienić gatunki muzyczne, pokrótce je scharakteryzować, podać przykładowych przedstawicieli
- zna wybrane tytuły utworów omawianych muzyków i kompozytorów oraz filmy i książki biograficzne im poświęcone

Formy pracy:

- zespołowa
- indywidualna

Metody pracy:

- gra w odgadywanie melodii
- wspólna zabawa mająca na celu poznanie cech określonych gatunków muzycznych
- instruktaż - korzystanie z katalogu centralnego

Środki dydaktyczne:

- płyty CD z nagraniami wybranych wcześniej przez prowadzącego kompozytorów, muzyków i zespołów, reprezentujących różnorodne gatunki muzyczne
- odtwarzacz CD
- materiały pomocnicze do gier i zabaw – kartki z wypisanymi datami powstania utworów, metrum, cechami konkretnych gatunków muzycznych
- słowniki terminów muzycznych
- stanowiska komputerowe z dostępem do katalogów internetowych (jeśli czytelnia nie posiada własnych, zajęcia można zorganizować we współpracy ze szkołą/szkolną pracownią informatyczną lub domem kultury)
- tablica typu flipchart, flamastry, magnesy

STRUKTURA ZAJĘĆ

1. Powitanie uczestników.

2. Zaproszenie do zabawy w odgadywanie utworów. Prowadzący odtwarza melodię, a osoba, która ją zna, zgłasza się i podaje tytuł. Odgadnięte utwory zapisywane są na tablicy.

3. Uczestnicy próbują dopasować kartki z datami i metrum do wypisanych utworów. Mogą korzystać ze słowników terminów muzycznych, konsultować się w kwestii metrum czy raz jeszcze posłuchać fragmentów kompozycji.

4. Grupa wspólnie dyskutuje o różnicach pomiędzy poszczególnymi utworami, ich cechy charakterystyczne wypisując na kartkach, które później umieszcza na tablicy, próbując sformułować definicję poszczególnych gatunków muzycznych i znaleźć ich wyznaczniki.

5. Każdy z uczestników otrzymuje zadanie znalezienia materiałów na temat przydzielonego mu muzyka, kompozytora, wykonawcy. Wśród nich powinny się znaleźć różnorodne wydawnictwa – książki, filmy, dokumenty dźwiękowe. Następnie uczestnicy sprawdzają ich dostępność w danej bibliotece lub – za pośrednictwem katalogu centralnego – w bibliotekach na terenie Polski.

MATERIAŁY POMOCNICZE / PRZYKŁADOWA BIBLIOGRAFIA

- Andrzej Podrez, *Kieszonkowy słownik wybranych terminów muzycznych*, Wrocław 1994.
- *Słownik muzyki*, red. W. Marchwica, Kraków 2006.

PRZYKŁADOWY DOBÓR MATERIAŁÓW DOTYCZĄCYCH WYBRANYCH MUZYKÓW:

THE DOORS

- filmy: *The Doors* Oliviera Stone'a, *The Doors: When You're Strange* Toma DiCillo
- książki: *The Doors: Czas Apokalipsy* Piotra Kosińskiego, *Nikt nie wyjdzie stąd żywy. Historia Jima Morrisona* Jerry'ego Hopkinsa i Danny'ego Sugermana
- wybrane albumy studyjne: *The Doors*, *Strange Days*, *Waiting for the Sun*, *The Soft Parade*
- wybrane wydawnictwa koncertowe: *Live At The Hollywood Bowl*, *In Concert*

FRYDERYK CHOPIN

- filmy: *Błękitna nuta* Andrzeja Żuławskiego, *Chopin. Pragnienie miłości* Jerzego Antczaka, *Młodość Chopina* Aleksandra Forda

- książki: *Chopin: człowiek, dzieło, rezonans* Mieczysława Tomaszewskiego, *Chopin: życie i droga twórcza* Tadeusza Andrzeja Zielińskiego, *Chopin: mazowieckie impresje* Barbary Owczuk, *Chopin oczami dzieci* Doroty Wyżyńskiej-Konopielko
- nagrania: *Chopin. Polonezy. Mazurki. Nokturny* Janusza Olejniczaka, *Chopin. 24 etudy* Tatiany Shebanovej

MICHAEL JACKSON

- Filmy: *This is it* Kenny'ego Ortegi, *Człowiek w lustrze* Allana Moyle'a
- Książki: *Michael Jackson 1958-2009: życie legendy* Michaela Heatleya
- wybrane albumy studyjne: *Got to Be There, Ben , Music & Me, Forever, Michael, Thriller, Bad*
- wybrane wydawnictwa koncertowe: *Michael Jackson – Live in Bucharest – The Dangerous Tour*

JOHNNY CASH

- Filmy: *Walk the Line* Jamesa Mangolda, *Johnny i jego świat* Roberta Elfstroma
- Książki: *Johnny Cash. Biografia* Michaela Streissgutha, *Composed: A Memoir* Rosanne Cash
- Wybrane albumy studyjne: *Ride This Train, Little Fauss and Big Halsy, A Man in Black, I Walk the Line*
- Wybrane wydawnictwa koncertowe: *At Madison Square Garden, Concert - Behind Prison Walls (live)*

Inne filmy o muzykach:

- *8 mila* Curtisa Hansona (Eminem)
- *Skazany na bluesa* Jana Kidawy –Błońskiego (Dżem)
- *Ray* Taylora Hackforda (Ray Charles)
- *Pianista* Romana Polańskiego (Władysław Szpilman)
- *Marley* Kevina McDonalda (Bob Marley)
- *I'm Not There. Gdzie indziej jestem* Todda Haynesa (Bob Dylan)
- *Last Days* Gusa Van Santa (Kurt Cobain)

koncepcja i pomysł serii: Agata Szczotka-Sarna

nadzór merytoryczny: Aleksandra Świerk

współpraca redakcyjna: Katarzyna Wajda

projekt i skład: Vivid Studio

Ten utwór jest dostępny na licencji Creative Commons

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 3.0 Polska.

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Dofinansowano ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.